

Simon kunta
Tekninen osasto
Ratatie 6
95200 Simo

LAUSUNTO

20.10.2016

Dnro 0715/2016

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto Karsikkoniemen osayleiskaavasta

Viite: Lausuntopyyntö 23.9.2016

KARSIKKONIEMEN OSAYLEISKAAVA

Valmisteluaineisto

Simon kunta valmistelee osayleiskaavaa Karsikkoon. Kaavalla on tavoitteena osoittaa teollisuus- ja energiantuotannon alueita. Alueelle merkitään myös laivaväylä-, satama- ja voimajohtovaraukset sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita ja suojeltuja alueita. Kaava laaditaan yleispiirteisenä aluevarausyleiskaavana ja se on luonteeltaan asemakaavoitusta ohjaava, eikä siihen sisälly ranta-alueiden suoraa rakentamisen ohjausta.

Kaava sijoittuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 2000 ja poronhoitajia oli 68 poronhoito-vuonna 2013–2014. Kaava sijoittuu paliskunnan lounaisosaan, porojen talvilaidunalueelle.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoitolaissa (PHL 848/1990, 3§) säädetään poronhoidolle vapaa laidunnusoikeus maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta. Lain 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä, mikäli ne vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Vaikka alue ei olisikaan valtion mailla, on poronhoitolain mukaisten neuvotteluiden tyyppisiä neuvotteluita käyty hankkeissa, sillä ne on todettu hyväksi osallistamisen välineiksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) osana maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää turvaavat myös poronhoidon alueidenkäytöllisiä edellytyksiä. Alueella voimassa olevassa Länsi-Lapin maakuntakaavassa olevan suunnittelumääräyksen mukaan ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Kaava laaditaan yleispiirteisenä aluevarausyleiskaavana. Siinä osoitetaan teollisuustoimintaa, maa- ja metsätalousvaltaisia alueita sekä muutamia pienialaisia suojelualueita. Teollisesta toiminnasta, jota alueelle tulisi, ei ole tässä vaiheessa tietoa, vaan kaava mahdollistaisi esim. energiantuotantoa (ei kuitenkaan enää ydinvoimaa) tai datakeskuksen.

Kaava-alueella on ennen laiduntanut tai sen kautta kulkenut enemmänkin poroja, mutta nykyään eriyistä (maankäyttö kaava-alueen ulkopuolella, paliskunnan sisäiset syyt) poroja ei enää kulje alueelle kovinkaan paljon. Viime talvena alueella oli muutamia poroja. Porot kulkevat rantoja pitkin syksyllä ja kun meri jäätyy, ne kulkevat rannikon saariin talvilaitumille. Alue on silti edelleen poronhoitoaluetta ja Isosydänmaan paliskunnan toiminta-aluetta, ja jos yleinen tilanne tai toimintaedellytykset muualla paliskunnassa muuttuvat, voidaan tätäkin aluetta mahdollisesti käyttää poronhoidossa jossain määrin myös tulevaisuudessa. Koska teollisen toiminnan luonnetta ei tiedetä tarkemmin, on sen vaikutuksia poronhoitoon vaikea arvioida. Laidunmaiden menetyksiä paliskunnalle tulisi ainakin. Myös porojen kulkureitit voivat muuttua. Lisääntyvä liikenne (etenkin raskas liikenne) todennäköisesti myös lisäisi porokolareita.

Kaavaan olisi syytä lisätä maakuntakaavan yleismääräystä ja VAT:a noudatteleva yleinen kaavamääräys, jotta poronhoidon toimintaedellytykset turvataan myös alueen jatkosuunnittelussa. Määräys voisi olla vaikkapa:

”Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.”

Isosydänmaan paliskunta mainitaan kaavan osallisissa sekä OAS:ssa että kaavaselostuksessa. Poroisännälle ei kuitenkaan ole lähetetty lausuntopyyntöä kaavasta. Tämä on jo toinen kerta lyhyen ajan sisällä, kun Simon kunnassa toimitaan näin. Jatkossa asiaan tulee kiinnittää tarkempaa huomiota. Paliskunta on aina alueensa kaavoissa MRL tarkoittama osallinen ja paliskuntaa edustaa aina poroisäntä, jonka yhteystiedot ovat yleisesti saatavilla.

Simon kunnan tulee varmistaa, että alueen jatkosuunnittelussa maakuntakaavan mukaisesti turvataan poronhoidon toimintaedellytykset alueella. Tämä varmistetaan merkitsemällä osayleiskaavan kaavamääräyksiin poronhoidon turvaaminen.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao